

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

MARCO DARMON

της 19ης Μαρτίου 1987 *

*Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

1. Ο J. J. Geist, μηχανικός με ειδικότητα στον τομέα πυρηνικής φυσικής προσελήφθη στην Επιτροπή την 1η Απριλίου 1962. Κατόπιν δικής του πρωτοβουλίας διέκοψε κάθε επαγγελματική δραστηριότητα το 1976 και συνταξιοδοτήθηκε κατόπιν αιτήσεώς του από την 1η Αυγούστου 1984.

2. Με την προσφυγή του επιδιώκει την ακύρωση δύο αποφάσεων της Επιτροπής υπό την ιδιότητά της ως αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής (ΑΔΑ):

— με την πρώτη, της 27ης Ιουλίου 1984, η Επιτροπή ενέκρινε την παροχή συντάξεως στον προσφεύγοντα λόγω αναπηρίας βάσει του άρθρου 78, παράγραφος 3, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, ενώ κατ' αυτόν η εν λόγω απόφαση έπρεπε να ληφθεί δυνάμει της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου·

— με τη δεύτερη, της 10ης Αυγούστου 1984, η Επιτροπή καθόρισε την 1η Ιουνίου 1983 ως ημερομηνία αποκαταστάσεως του προσφεύγοντος στα δικαιώματά του επί των αποδοχών, σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής αναπηρίας, ενώ κατά τον ενδιαφερόμενο, δεν υποβλήθηκαν προς εξέταση στην εν λόγω επιτροπή ιατρικά έγγραφα που αναφέρονται στην περίοδο από 1ης Φεβρουαρίου έως 31 Μαΐου 1983.

3. Αλλά ο Geist υποστηρίζει επίσης ότι η σύνθεση της επιτροπής αναπηρίας ήταν πλημ-

μελής. Καταρχάς θα εξετάσουμε το σημείο αυτό.

I — Σχετικά με τη σύνθεση της επιτροπής αναπηρίας

4. Δεν θεωρούμε το λόγο αυτό παραδεκτό. Ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή ότι η αμφισβήτηση αυτή στηρίζεται σε νομική αιτία που δεν έχει σχέση με τους λόγους στους οποίους βασίζεται η ένσταση. Η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με το δεσμό που πρέπει να υφίσταται μεταξύ του περιεχομένου μιας ένστασης κατά την έννοια του άρθρου 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως και του περιεχομένου προσφυγής ασκηθείσας ενώπιον του Δικαστηρίου επιβεβαιώθηκε και αποσαφηνίστηκε ακόμη μια φορά με την απόφαση του Δικαστηρίου Rihoux και λοιποί κατά Επιτροπής¹. Απ' αυτήν προκύπτει ότι τα αιτήματα που υποβάλλονται ενώπιον του Δικαστηρίου πρέπει να έχουν το «ίδιο αντικείμενο με αυτά που αναφέρονταν στην ένσταση και αφετέρου (να περιέχουν μόνο) αμφισβητήσεις που στηρίζονται στην ίδια αιτία με αυτές που προέβαλε στην ένσταση. Οι αμφισβητήσεις αυτές μπορούν να αναπτυχθούν, ενώπιον του Δικαστηρίου, με την προβολή λόγων ακυρώσεως και ισχυρισμών που δεν περιλαμβάνονται, κατ' ανάγκη, στην ένσταση, αλλά που συνδέονται στενά μ' αυτή».

5. Τα αιτήματα της προσφυγής του Geist ασφαλώς δεν μετέβαλαν το αντικείμενο της ένστασής του, αλλά ο λόγος που στηρίζεται στη φερόμενη ως παράνομη σύνθεση της επιτροπής αναπηρίας συνιστά νέα αμφισβήτηση που δεν αναφερόταν στην ένσταση.

1 — Απόφαση της 7ης Μαΐου 1986, υπόθεση 52/85, Συλλογή σ. 1555. Βλέπε ιδίως τη νομολογία που αναφέρεται στις σκέψεις 12 και 13.

* Μετάφραση από τα γαλλικά.

II — Σχετικά με την απόφαση της 27ης Ιουλίου 1984

6. Ας υπενθυμίσουμε ότι, δυνάμει του άρθρου 78, ένας υπάλληλος που υπέστη ολική διαρκή αναπηρία, η οποία τον έθεσε σε αδυναμία εκτελέσεως των καθηκόντων που αντιστοιχούν σε θέση της σταδιοδρομίας του έχει δικαίωμα συντάξεως αναπηρίας (πρώτο εδάφιο), το ύψος της οποίας είναι ίσο με αυτό της σύνταξης που θα ελάμβανε αν είχε παραμείνει στην υπηρεσία έως την ηλικία των 65 ετών (τρίτο εδάφιο).

7. Ο Geist συνταξιοδοτήθηκε με σύνταξη αναπηρίας υπολογιζόμενη σύμφωνα με το άρθρο 78, τρίτο εδάφιο. Πάντως, λόγω της συμπληρώσεως συντάξιμου χρόνου εκ μέρους του, η σύνταξη αυτή ήταν ίση με 70 % του τελευταίου του βασικού μισθού. Αυτό αποτελεί και το μέγιστο ποσοστό που προβλέπεται από τον κανονισμό υπηρεσιακής καταστάσεως είτε πρόκειται για αμιγή σύνταξη λόγω συμπληρώσεως συντάξιμου χρόνου είτε πρόκειται για σύνταξη αναπηρίας οφειλόμενης σε επαγγελματική νόσο.

8. Κατόπιν αυτού, μπορεί να αναγνωρισθεί έννομο συμφέρον ασκήσεως προσφυγής στον προσφεύγοντα για το λόγο αυτό; Το ερώτημα ετέθη και κατά την προφορική διαδικασία. Κατά την άποψη του προσφεύγοντος το έννομο συμφέρον έγκειται στο ότι η αναγνώριση εκ μέρους της επιτροπής αναπηρίας της ύπαρξης επαγγελματικής νόσου ως αιτίας της αναπηρίας του παρέχει το δικαίωμα κατά τη λήξη της ad hoc διαδικασίας — η οποία δεν είχε ακόμη κινηθεί κατά την ημέρα της προφορικής διαδικασίας — να του καταβληθεί το ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 73, παράγραφος 2, στοιχείο β), του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Επομένως, η διαδικασία αυτή που προβλέπεται από τα άρθρα 16 και επόμενα των κανόνων καλύψεως των κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής νόσου των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και θεσπίστηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 του

κανονισμού (στο εξής: κανόνες καλύψεως κινδύνων) εμφανίζει οιονεί τυπικό χαρακτήρα.

9. Το επιχείρημα αυτό, που βασίζεται στη σκέψη της οικονομίας της διαδικασίας, στηρίζεται σε εσφαλμένη εκτίμηση των σχέσεων που μπορεί να υπάρχουν μεταξύ των διατάξεων των άρθρων 73 και 78. Μπορεί μιν και οι δύο αυτές διατάξεις να προβλέπουν την έννοια της «επαγγελματικής νόσου», όμως η πρώτη επιδιώκει να εξασφαλιστεί η κάλυψη κινδύνου που προκλήθηκε από την άσκηση των καθηκόντων και δικαίωμα παροχών και αποζημιώσεων σε περίπτωση ζημίας στο πλαίσιο της άσκησης των εν λόγω καθηκόντων. Η δεύτερη αφορά μόνο τον προσδιορισμό κατάστασης ανικανότητας προς εργασία και δικαιώματος συντάξεως. Η ύπαρξη επαγγελματικής νόσου έχει σημασία στην περίπτωση αυτή μόνο προκειμένου να εξασφαλιστεί υψηλότερη σύνταξη, η οποία εν πάση περιπτώσει αποτελεί, καταρχήν, κεκτημένο δικαίωμα. Απλή παράμετρος εφαρμογής του άρθρου 78, η επαγγελματική νόσος αποτελεί συστατικό στοιχείο της εφαρμογής του άρθρου 73.

10. Αυτά δέχτηκε ήδη το Δικαστήριο στην υπόθεση Β. κατά Κοινοβουλίου², κρίνοντας ότι

«όπως προκύπτει... από τη σύγκριση των άρθρων 73 (αποζημίωση για επαγγελματική νόσο) και 78 (σύνταξη αναπηρίας), οι παροχές που προβλέπονται σ' αυτές τις δύο διατάξεις είναι διαφορετικές και ανεξάρτητες η μια από την άλλη, παρ' ότι μπορούν να σωρευθούν».

Αναφερόμενο το Δικαστήριο στο άρθρο 25 των κανόνων καλύψεως κινδύνων που ορίζει ότι «η αναγνώριση διαρκούς αναπηρίας, ολικής ή μερικής, κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως και της παρούσας ρύθμισης, δεν επηρεάζει με κανέναν τρόπο την εφαρμογή του άρθρου 78 του κανονισμού και αντιστρόφως» συνήγαγε

2 — Απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1981, υπόθεση 731/79, Συλλογή σ. 107, ιδίως σκέψη 9.

σχετικά « ότι πρόκειται για δύο διαφορετικές διαδικασίες που μπορούν να οδηγήσουν στην έκδοση διαφορετικών αποφάσεων, ανεξάρτητων της μιας από την άλλη ».

11. Ασφαλώς δεν μπορεί να αποκλειστεί το ότι η εκτίμηση μιας επιτροπής αναπηρίας (άρθρο 78) μπορεί να έχει ορισμένη επίδραση στην εκτίμηση μιας ιατρικής επιτροπής (άρθρο 73) ή αντιστρόφως, αλλ' αυτό δεν μπορεί ούτε να υποτεθεί εκ των προτέρων ούτε και έχει την ελάχιστη νομική επίπτωση, λαμβανομένου υπόψη ότι κατά το νόμο οι δύο διαδικασίες είναι αυτοτελείς. Επομένως, στον προσφεύγοντα εναπόκειται, τόσο λόγω του υλικού όσο και του ηθικού συμφέροντος που επικαλέστηκε ο ίδιος, να κινήσει τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 73. Θα συνεπαγόταν σύγχυση και όχι οικονομία της διαδικασίας η προσπάθεια ικανοποίησης βάσει του άρθρου 78 ενός δικαιώματος που δεν μπορεί να επιδιωχθεί παρά μόνο δυνάμει άλλης διατάξεως.

12. Συνεπώς, θεωρώ ότι ο Geist δεν έχει έννομο συμφέρον ασκήσεως προσφυγής όσον αφορά την απόφαση περί συνταξιοδοτήσεώς του. Ας θυμηθούμε ότι το ζήτημα αυτό συζητήθηκε κατά την προφορική διαδικασία. Όμως, η έλλειψη εννόμου συμφέροντος ασκήσεως προσφυγής αποτελεί, κατά την άποψή μου, δικονομικό απαράδεκτο δημοσίας τάξεως που μπορεί να προβληθεί αυτεπαγγέλτως ανά πάσα στιγμή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 92, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας.

13. Επικουρικά, για την περίπτωση που το Δικαστήριο αναγνωρίσει την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος στον Geist, θα εξετάσω το ζήτημα αν η επιτροπή αναπηρίας όφειλε ή μπορούσε να ερευνήσει αν η νόσος ή οι νόσοι που η ίδια χαρακτήρισε ως αναπηρία είχαν επαγγελματική προέλευση. Σχετικά πρέπει να υπενθυμιστούν ποιες είναι οι αντίστοιχες αρμοδιότητες της επιτροπής αναπηρίας και της ΑΔΑ.

13. Όπως και στις προτάσεις που ανέπτυξα στην υπόθεση 214/85, Gherardi Dandolo κατά

Επιτροπής ³, αναφέρομαι στην απόφαση του Δικαστηρίου Rienzi ⁴, για να επιβεβαιώσω ότι μπορεί μεν η επιτροπή αναπηρίας να είναι η μόνη αρμόδια να εκτιμήσει την ύπαρξη, το επίπεδο και τις συνέπειες μιας αναπηρίας ενόψει της αποδείξεως του συνδέσμου μεταξύ της εν λόγω αναπηρίας και ενός ατυχήματος και/ή μιας νόσου, αλλά δεν μπορεί να αποφανθεί ως προς την επαγγελματική προέλευση αυτών των τελευταίων, δεδομένου ότι ο χαρακτηρισμός αυτός εναπόκειται αποκλειστικά στην ΑΔΑ.

15. Σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση K. κατά Συμβουλίου, η ΑΔΑ « δεν είναι υποχρεωμένη κατά τη διαδικασία της συνταξιοδοτήσεως λόγω αναπηρίας να εξετάσει και να καθορίσει αυτεπαγγέλτως την αιτία της αναπηρίας » και « εναπόκειται στον υπάλληλο να ζητήσει την εφαρμογή της ευεργετικής διατάξεως του άρθρου 78, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως » ⁵.

16. Ο Geist δέχεται ότι στην αρχή δεν διατύπωσε ρητώς παρόμοιο αίτημα και, λαμβανομένης υπόψη της προαναφερθείσας νομολογίας του Δικαστηρίου, δεν μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς το καθήκον αρωγής για να υποχρεώσει τη διοίκηση να εκμαιεύει συστηματικά συμπληρωματικές εξηγήσεις, για να πληρωθούν τα ενδεχόμενα κενά των αιτήσεων που της υποβάλλονται.

17. Ο Geist προσπαθεί να αντλήσει επιχείρημα από την προαναφερθείσα απόφαση όσον αφορά τα αποτελέσματα της ένστασής του της 20ής Νοεμβρίου 1984. Όπως ακριβώς ο προσφεύγων, έτσι και ο K. είχε πράγματι υποβάλει ένσταση προκειμένου να καθοριστεί η σύνταξή του κατ' εφαρμογή του άρθρου 78, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Το Δικαστήριο αποδοκίμασε την απορριπτική απόφαση του Συμβουλίου,

3 — Απόφαση της 20ής Μαΐου 1987, υπόθεση 214/15, Συλλογή σ. 2163.

4 — Απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 1987, υπόθεση 76/84, Rienzi κατά Επιτροπής, Συλλογή σ. 315.

5 — Απόφαση της 12ης Ιανουαρίου 1983, υπόθεση 257/81, Συλλογή σ. 1, σκέψη 12.

στο οποίο εναπόκειται να καθορίσει την αιτία της αναπηρίας «ώστε να του χορηγήσει ενδεχομένως τη σύνταξη βάσει του ποσοστού που ζήτησε»⁶.

18. Ασφαλώς, ο προσφεύγων ορθώς ζήτησε με την ένστασή του να συνέλθει εκ νέου η επιτροπή αναπηρίας για να αποφανθεί ιδίως αν η αναπηρία την οποία υπέστη «οφειλόταν σε επαγγελματική νόσο ή σε άλλη αιτία, η φύση της οποίας πρέπει να διευκρινιστεί» και αναφέρθηκε τότε ρητώς στην εφαρμογή του άρθρου 78, παράγραφος 2. Πάντως, αντιθέτως προς την αναφερθείσα περίπτωση, η αίτηση αυτή δεν μπορούσε να έχει ως αντικείμενο την εφαρμογή *ανωτάτου ποσοστού* συντάξεως, δεδομένου ότι το τελευταίο αυτό ποσοστό είχε ήδη παρασχεθεί από την ΑΔΑ. Εδώ συναντούμε ξανά την έννοια της ελλείψεως εννόμου συμφέροντος ασκήσεως προσφυγής. Επομένως, καταλήγω επικουρικός ότι το αίτημα του Geist να ακυρωθεί η απόφαση της 27ης Ιουλίου 1984 είναι αβάσιμο.

19. Το συμπέρασμα αυτό δεν κλονίζεται λόγω των περιστάσεων υπό τις οποίες εξετάστηκε από την επιτροπή αναπηρίας ο Pincherle, εκπρόσωπος της καθής. Ασφαλώς, θεωρώ ότι η μέθοδος είναι λυπηρή και ότι ελάχιστα συμβιβάζεται με το σεβασμό της ισορροπίας δικαιωμάτων μεταξύ των μερών που αντανακλά η σύνθεση της επιτροπής αναπηρίας. Το Δικαστήριο δέχεται, χωρίς αμφιβολία, ότι μια επιτροπή αποτελούμενη από ιατρούς μπορεί «να συμβουλευεται, με κοινή συμφωνία, άλλους ιατρούς αν το κρίνει ενδεδειγμένο, εφόσον στη συγκεκριμένη περίπτωση η φύση των κρινομένων σωματικών βλαβών απαιτεί τη γνώματευση ειδικού»⁷. Πάντως, η νομολογία αυτή δεν εφαρμόζεται όταν πρόκειται για τη συλλογή συμβουλευτικών γνώματευσαν μη ιατρικών. Προκειμένου, όπως στην παρούσα περίπτωση, για πληροφορίες νομικής φύσεως,

οι οποίες επιπλέον ζητήθηκαν από εκπρόσωπο της ΑΔΑ, έπρεπε ο προσφεύγων να έχει τουλάχιστον κληθεί να είναι παρών κατά την εξέταση, επικουρούμενος ή εκπροσωπούμενος κατά περίπτωση από το δικηγόρο του. Εντούτοις, ο λόγος αυτός είναι αλυσιτελής, δεδομένου ότι δεν εθίγησαν τα δικαιώματα που ο προσφεύγων μπορούσε να διεκδικήσει δυνάμει του άρθρου 78.

III — Σχετικά με την απόφαση της 10ης Αυγούστου 1984

20. Η απόφαση αυτή ελήφθη σύμφωνα προς τη γνώμη της επιτροπής αναπηρίας, η οποία διαπίστωσε ότι τα πιστοποιητικά, που ήταν μεταγενέστερα της τελευταίας επιτροπής αναπηρίας της 31ης Ιανουαρίου 1983, ήταν έγκυρα και αποδείκνυαν «την ανικανότητα προς εργασία του Geist από την 1η Ιουνίου 1983 έως σήμερα», δηλαδή έως τις 19 Ιουλίου 1984.

21. Είναι αναγκαίο να υπενθυμιστεί ότι εναπόκειται στον προσφεύγοντα, όπως

— τον υποχρέωνε σχετικά το άρθρο 59, παράγραφος 1, εδάφια 2 και 3, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως,

— του παρείχε σχετικά τη δυνατότητα το άρθρο 9 του παραρτήματος II του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως,

να προσκομίσει, αφενός, στην ΑΔΑ, αφετέρου, στην επιτροπή αναπηρίας τα *ιατρικά πιστοποιητικά* που αιτιολογούσαν τις απουσίες του κατά την επίδικη περίοδο. Ο Geist δεν ισχυρίζεται ότι έκανε χρήση αυτού του δικαιώματος. Επιπλέον δεν προσκόμισε αντίγραφο των ιατρικών πιστοποιητικών που ισχυρίζεται ότι

6 — Προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση 257/81, Κ. κατά Συμβουλίου, σκέψη 15, με δική μου υπογράμμιση.

7 — Απόφαση της 29ης Νοεμβρίου 1984, υπόθεση 265/83, Β. Suss κατά Επιτροπής, Συλλογή σ. 4029, σκέψη 12.

είχε υποβάλει στην ΑΔΑ για να αιτιολογήσει τις απουσίες του κατά την επίδικη περίοδο.

22. Τέλος, υποστήριξε ότι η ημερομηνία που ελήφθη υπόψη για την αποκατάσταση του μισθού του, δηλαδή η 1η Ιουνίου 1983, δεν ανταποκρινόταν σε κανένα ιατρικό πιστοποιητικό. Αυτό είναι ανακριβές δεδομένου ότι το

πιστοποιητικό που εξέδωσε στις 7 Ιουνίου 1983 ο ιατρός Olmechette ανέφερε ότι ο Geist ήταν ανίκανος να ασκήσει την επαγγελματική του δραστηριότητα « από την 1η Ιουνίου 1983 έως την 31η Αυγούστου 1983 ».

23. Επομένως, η απόφαση της 10ης Αυγούστου 1984 δεν φαίνεται να είναι πλημμελής.

24. Συνεπώς, προτείνω την απόρριψη της προσφυγής και, ως προς τα δικαστικά έξοδα, την εφαρμογή των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 69, παράγραφος 2, και 70 του κανονισμού διαδικασίας.